

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.023.02.2022

Sebastian Chwałek
Prezes
Polskiej Grupy Zbrojeniowej S.A.
ul. Aleksego Grobickiego 23
26-617 Radom

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/081 – Nadzór właścicielski państwa nad spółkami stocznioowymi

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Polska Grupa Zbrojeniowa S.A., ul. Aleksego Grobickiego 23, 26-617 Radom ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sebastian Chwałek, Prezes Zarządu od 16 kwietnia 2021 r. Wcześniej funkcję Prezesa Zarządu PGZ sprawowali: <ul style="list-style-type: none">– Witold Słowik – od 21 września 2018 r. do 27 września 2018 r. p.o. Prezes Zarządu PGZ SA oddelegowany z Rady Nadzorczej PGZ SA; od 28 września 2018 r. do 6 lutego 2020 r. Prezes Zarządu PGZ SA;– Andrzej Kensbok – od 6 lutego 2020 r. do 19 marca 2020 r. p.o. Prezes Zarządu PGZ SA oddelegowany z Rady Nadzorczej PGZ SA; od 20 marca 2020 r. do 24 marca 2021 r. Prezes Zarządu PGZ SA;– Borkowski Bogdan – od 25 marca 2021 r. do 15 kwietnia 2021 r. p.o. Prezes Zarządu PGZ SA oddelegowany z Rady Nadzorczej PGZ SA.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Nadzór właścicielski spółek dominujących nad podmiotami stoczniowymi.2. Wyniki ekonomiczne spółek stoczniowych i działania podejmowane w celu ich optymalizacji, realizacji strategii i planów w zakresie przemysłu stoczniowego.
Okres objęty kontrolą	2019-2022 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych ²), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeżeli miały istotny wpływ na zagadnienia objęte kontrolą NIK
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Anna Dejk-Chojnacka, główny specjalista kontroli państwowej upoważnienie do kontroli nr LSZ/144/2022 z 31 sierpnia 2022 r. oraz nr LSZ/180/2022 z 27 października 2022 r.2. Bogusław Wójcik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/143 z 31 sierpnia 2022 r. oraz nr LSZ/181/2022 z 27 października 2022 r.

(akta kontroli str. 1-145)

¹ Dalej: PGZ, PGZ SA.

² Tj. 16 grudnia 2022 r.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą PGZ SA sprawowała nadzór właścicielski nad jedną spółką bezpośrednio zależną zaliczaną do sektora stoczniowego, tj. PGZ Stocznia Wojenna Sp. z o.o.⁵

Nadzór nad Stocznia wykonywany był na podstawie wewnętrznych zasad dotyczących wszystkich spółek zależnych PGZ. Zgodnie z ich wymogami prowadzono bieżący monitoring sytuacji w Spółce, a do realizacji zadań nadzorczych wyznaczono pracowników posiadających odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Kandydaci wskazywani przez PGZ SA na członka Rady Nadzorczej PGZ SW spełniali wymogi określone w ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym⁶. Poziom wynagrodzenia członków organu nadzorczego i zarządzającego Stoczni nie przekraczał limitów ustalonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami⁷. Ocena pracy członków Rady Nadzorczej PGZ SW dokonywana była przez Walne Zgromadzenie Wspólników na podstawie corocznie składanych sprawozdań. W PGZ nie opracowano odrębnych standardów dotyczących nadzoru i obsady kadrowej dla Stoczni. Czynności te prowadzone były z wykorzystaniem procedur opracowanych dla wszystkich spółek z udziałem kapitałowym PGZ.

W obszarze przemysłu stoczniowego PGZ SA realizuje projekt dotyczący zwiększenia jej zdolności produkcyjnych i remontowych oraz spółek zależnych celem utrzymania potencjału krajowego przemysłu obronnego w zakresie realizacji zadań Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Na jego rzecz Skarb Państwa udzielił wsparcia w wysokości [REDAKCYJNA] zł. Zostało ono w większości przeznaczone na zakup przez PGZ SW przedsiębiorstwa Stoczni Marynarki Wojennej S.A. w upadłości likwidacyjnej, celem kontynuowania po nim działalności stoczniowej.

[REDAKCYJNA] Wyniki finansowe odbiegały jednak od przyjętych założeń, gdyż Stocznia ponosiła straty netto w wysokości od (-)26 558,88 tys. zł w 2018 r. do (-)13 562,9 tys. zł w 2020 r.

[REDAKCYJNA], Spółka nie zrealizowała także wyniku zakładanego na rok 2021 r. Odnotowała bowiem stratę netto w kwocie (-)20 396,6 tys. zł, [REDAKCYJNA]

[REDAKCYJNA]. Co warto podkreślić strata ta byłaby większa, gdyby nie przychody uzyskane ze sprzedaży majątku Stoczni (tzw. terenów wschodnich).

W badanym okresie o pogarszającej się sytuacji ekonomicznej nadzorowanego podmiotu PGZ SA była na bieżąco informowana przez Radę Nadzorczą Stoczni.

[REDAKCYJNA]. Także biegły rewident wskazywał na znaczącą niepewność co do zdolności PGZ SW do kontynuacji działalności oraz prognozowaną utratę płynności Spółki w roku 2021 i 2022.

Remedium na problemy finansowe Stoczni ma być plan naprawczy przyjęty w 2021 r. Biorąc pod uwagę dotychczasowe trudności odnotowywane przez Spółkę, licznosc i istotność kontraktów, jakie realizuje oraz planuje wykonywać na rzecz głównego

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej także: PGZ Stocznia Wojenna, PGZ SW, Spółka, Stocznia.

⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 1933, ze zm.; dalej: ustawa o zasadach zarządzania mieniem.

⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 1907, ze zm.; dalej: ustawa o zasadach kształtowania wynagrodzeń.

klienta, czyli Marynarki Wojennej RP, niezbędne jest wzmocnienie nadzoru PGZ SA nad Stoczną

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Nadzór właścicielski spółek dominujących nad podmiotami stoczniovymi.

Opis stanu faktycznego

W aktywach PGZ SA znajduje się jedna spółka bezpośrednio zależna zaliczana do sektora stoczniovego, tj. PGZ Stocznia Wojenna. PGZ posiada w niej 100% udziału w kapitale.

PGZ SW kontynuuje działalność stoczniovą prowadzoną wcześniej przez Stocznnię Marynarki Wojennej⁹, która była najstarszą stoczną w Polsce. W 2005 r. SMW została przekształcona w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa (w wyniku procesu komercjalizacji). W kolejnych latach zakład ten wielokrotnie tracił płynność finansową, co zakończyło się ogłoszeniem w grudniu 2009 r. jego upadłości. W 2016 r. z inicjatywy PGZ SA powstał projekt „Zwiększenie zdolności produkcyjnych i remontowych Polskiej Grupy Zbrojeniowej S.A. oraz spółek zależnych w celu utrzymania potencjału krajowego przemysłu obronnego w zakresie realizacji zadań Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej” z założeniem uzyskania wsparcia na jego realizację z Ministerstwa Skarbu Państwa poprzez PGZ SA. W dniu 28 grudnia 2016 r. PGZ SA zawarła ze Skarbem Państwa – Ministrem Skarbu Państwa umowę w sprawie udzielenia PGZ SA wsparcia niebędącego pomocą publiczną w kwocie [REDAKTION] zł tytułem finansowania zadań inwestycyjnych objętych projektem¹⁰.

W celu realizacji ww. projektu PGZ SA utworzyła spółkę celową - PGZ Stocznnię Wojenną Sp. z o. o. Umową przeniesienia własności przedsiębiorstwa z 20 grudnia 2017 r. PGZ SW nabyła całość przedsiębiorstwa Stoczni Marynarki Wojennej S.A. w upadłości likwidacyjnej.

(akta kontroli str. 1054-1068, 1199 plik 1)

1.1. W latach 2019-2022 w PGZ SA obowiązywały wewnętrzne zasady sprawowania nadzoru właścicielskiego nad zależnymi spółkami, w tym PGZ SW. Do dnia 7 kwietnia 2020 r. były to „Zasady nadzoru korporacyjnego w Grupie PGZ”¹¹, a od tej daty „Polityka nadzoru właścicielskiego w Grupie PGZ”¹².

W Polityce nadzoru wskazano m.in., że wykonywanie praw z akcji oraz sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad Spółkami znajduje się w kompetencjach Komórki ds. nadzoru właścicielskiego. Do obowiązków tej komórki należało m.in.: gromadzenie i analiza danych o Spółkach oraz informacji dotyczących ich bieżącej działalności i sytuacji ekonomiczno-finansowej; przygotowywanie dla Zarządu PGZ SA

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Dalej: SMW.

¹⁰ Dalej: umowa wsparcia.

¹¹ Przyjęte uchwałą Zarządu PGZ SA nr 104/II/2014 z dnia 29 sierpnia 2014 r. (zm. uchwałą nr 15/II/2016 z dnia 18 stycznia 2016 r. oraz nr 536/II/2016 z dnia 13 października 2016 r.); dalej: Zasady nadzoru.

¹² Przyjęta uchwałą Zarządu PGZ SA nr 98/III/2020 z dnia 7 kwietnia 2020 r.; dalej: Polityka nadzoru.

rekomendacji w sprawie powołania i odwołania członków rad nadzorczych spółek i członków zarządów spółek; monitorowanie pracy zarządów i rad nadzorczych spółek; współpraca z radami nadzorczymi oraz zarządami spółek; informowanie Zarządu PGZ SA o nieprawidłowościach w pracy organów spółek oraz rekomendowanie działań korygujących i zapobiegawczych; przygotowywanie oraz analiza dokumentów dotyczących walnych zgromadzeń spółek, w których PGZ SA posiada akcje lub udziały. W ww. dokumentach określono obowiązki spółek zależnych polegające na przekazywaniu do PGZ SA: rocznych planów rzeczowo-finansowych oraz analizy ich wykonania, kwartalnych raportów o sytuacji finansowej spółek (zawierających m.in. przyczyny odchyleń od planowanych wyników finansowych w zakresie produkcji specjalnej oraz cywilnej, dane dotyczące realizacji kontraktów oraz ich rentowności, opis podejmowanych działań zaradczych w przypadku wystąpienia straty netto, braku lub zagrożenia utraty płynności finansowej), kwartalnych informacji z działalności rad nadzorczych spółek, analiz wykonania rocznych planów.

(akta kontroli str. 154-336)

Stocznia przekazywała do PGZ SA wymagane dokumenty. Na ich podstawie przygotowywano wnioski w sprawie sposobu głosowania na Walnym Zgromadzeniu Wspólników, opracowywano informacje do sporządzenia sprawozdania skonsolidowanego Grupy Kapitałowej PGZ SA, oceniano stopień realizacji planów rzeczowo-finansowych oraz inicjowano działania w zakresie opracowania planu naprawczego dla PGZ SW¹³.

(akta kontroli str. 146-149, 153-490, 616-676, 1199-1200 plik 22-35, 42, 45-48, 1054-1068)

Zadania w ww. zakresie realizował głównie Departament Nadzoru Właścicielskiego¹⁴, celem którego było przede wszystkim kształtowanie i nadzór nad realizacją polityki nadzoru właścicielskiego, zapewnienie jego efektywności i skutecznej integracji aktywów pozyskanych w wyniku inwestycji kapitałowych, monitorowanie wykonywania decyzji organów oraz efektywne wdrożenie zasad ładu korporacyjnego GK PGZ. DNW odpowiadał m.in. za: 1) definiowanie, wdrażanie oraz doskonalenie ładu korporacyjnego i monitoring jego przestrzegania; 2) realizację uprawnień korporacyjnych poprzez formułowanie wytycznych; 3) opiniowanie i przygotowywanie projektów stanowisk i decyzji PGZ SA jako spółki dominującej; 4) wykonywanie praw korporacyjnych wynikających z tytułu uczestnictwa PGZ SA w spółkach prawa handlowego; 5) realizację polityki w zakresie składów osobowych organów korporacyjnych spółek GK PGZ; 6) kreowanie polityki przekształceń własnościowych; 7) opiniowanie planów restrukturyzacyjnych oraz nadzór nad ich realizacją. W kontrolowanym okresie najistotniejszymi sprawami PGZ SW zajmowało się łącznie 19 pracowników PGZ SA, którzy legitymowali się m.in. wykształceniem ekonomicznym, prawniczym lub technicznym w specjalności morskiej. Jedna osoba złożyła z wynikiem pozytywnym egzamin dla kandydatów na członków organów nadzorczych w spółkach Skarbu Państwa¹⁵. Pracownicy ukończyli ponadto szkolenia, m.in. w zakresie zarządzania projektami, zarządzania kryzysowego, rachunkowości i finansów, funkcjonowania spółek, prawa restrukturyzacyjnego i upadłościowego.

(akta kontroli str. 2047-2048 plik 124-137)

W sprawie wykształcenia pracowników wykonujących zadania w zakresie nadzoru właścicielskiego nad PGZ SW, Zarząd PGZ SA wyjaśnił: (...) *do właściwego wykonywania zadań z zakresu nadzoru właścicielskiego czy też obsługi Umowy wsparcia nie jest niezbędna znajomość czy doświadczenie w danej branży, a w tym*

¹³ O czym szerzej mowa w obszarze drugim niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

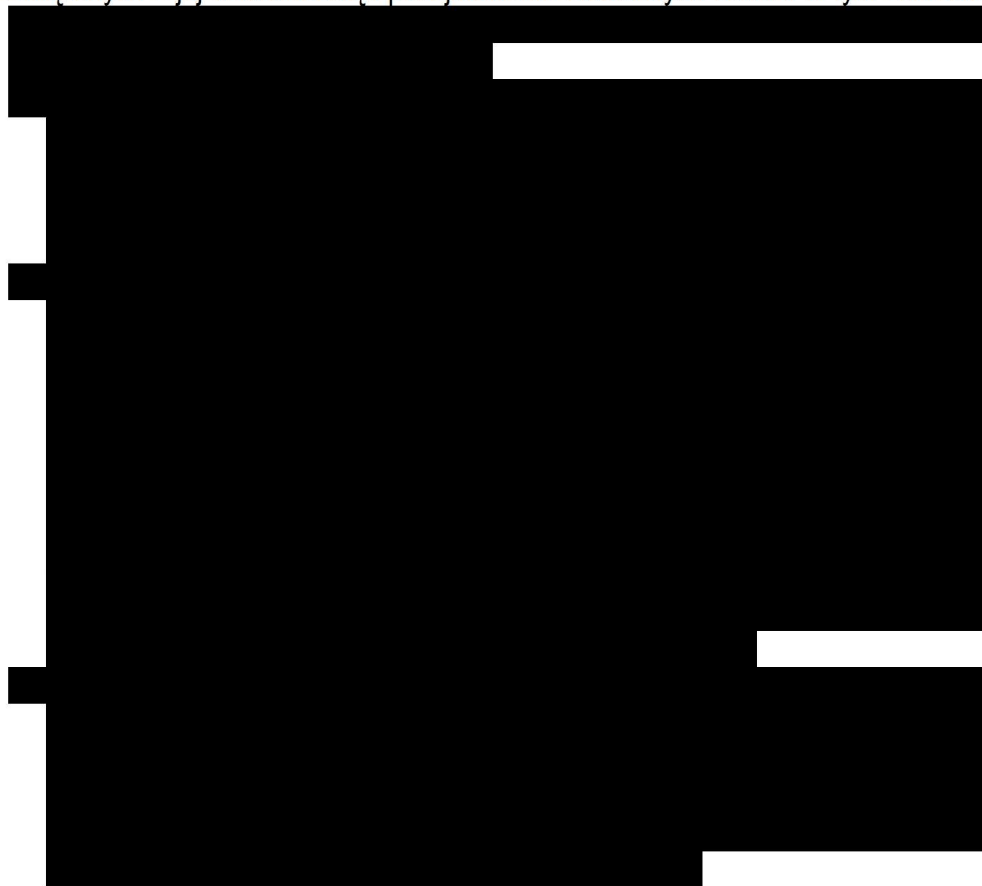
¹⁴ Dalej: DNW.

¹⁵ Dalej: SP.

przypadku branży stoczniowej. Z punktu widzenia nadzoru właścicielskiego czy korporacyjnego istotne znaczenie ma znajomość zasad funkcjonowania spółek prawa handlowego i ich organów. W tym kontekście, w ocenie PGZ S.A., pomocne może być raczej doświadczenie w zakresie sprawowania nadzoru właścicielskiego, poparte stosownym wykształceniem, zwłaszcza z zakresu ekonomii, zarządzania lub prawa.

(akta kontroli str. 1977, 1990)

Dodatkowo PGZ SA sprawowała nadzór nad PGZ SW za pośrednictwem swoich reprezentantów w Radzie Nadzorczej Stoczni¹⁶. W latach objętych kontrolą¹⁷ polegał on m.in. na przeglądzie uchwał i decyzji Zarządu Spółki podejmowanych w okresie pomiędzy posiedzeniami Rady, analizowaniu sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki, bieżącym kontakcie z Zarządem Spółki oraz rozpatrywaniu problemów związanych z jej działalnością i podejmowaniu stosownych uchwał w tym zakresie.

(akta kontroli str. 1143-1198, 1199-1200 plik 39-41)

Ponadto w umowie spółki¹⁸ PGZ SW wpisane zostały uprawnienia przysługujące PGZ, tj.: uprawnienie do otrzymywania: 1) informacji o Spółce w formie sprawozdań kwartalnych; 2) informacji o istotnych zmianach w finansowej i prawnej sytuacji Spółki; 3) kopii uchwał RN i protokołów z posiedzeń RN. W okresie objętym kontrolą PGZ SA korzystała z ww. uprawnień, pozyskując na bieżąco dane dotyczące sytuacji ekonomicznej i finansowej PGZ SW.

(akta kontroli str. 338-401, 1199 plik 2-5)

1.2. PGZ SA, jako przedsiębiorca dominujący w rozumieniu art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów¹⁹, wypełniając obowiązki wskazane w art. 18 ust. 2 oraz art. 23 ustawy o zasadach zarządzania mieniem, wprowadziła w umowie spółki PGZ SW (ze zm.) zapisy dotyczące odpowiednio

¹⁶ Dalej: RN lub Rada.

¹⁷ Według rocznych sprawozdań RN

¹⁸ Zapisy w § 8 ust. 4 pkt 1, 2 i 3 umowy.

¹⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 275, ze zm.

wyłaniania członków organu zarządzającego w drodze postępowania kwalifikacyjnego oraz wymagań wobec kandydatów na członków organu zarządzającego. W umowie spółki PGZ SW (ze zm.) zawarto ponadto wymagania wobec kandydatów na członków organu nadzorczego, określone w art. 20 ustawy o zasadach zarządzania mieniem.

(akta kontroli str. 338-401, 2066)

Zarząd PGZ SA uchwałą Nr 749/II/2017 z 13 listopada 2017 r. wprowadził „Politykę zawierania umów oraz kształtowania wynagrodzeń dla członków zarządów w Grupie PGZ²⁰” oraz „Politykę wynagrodzeń dla członków rad nadzorczych w Grupie PGZ²¹”. Ponadto na podstawie wytycznych KPRM²² opracowany został wzór umowy o świadczenie usług zarządzania, który przekazano do rad nadzorczych spółek z Grupy PGZ w celu ich stosowania w relacjach z członkami zarządów spółek.

W związku z powyższym 30 listopada 2017 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników PGZ SW podjęło m.in. uchwałę w sprawie implementacji w Spółce oraz podmiotach zależnych od Spółki zapisów ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń.

(akta kontroli str. 150-151, 1200 plik 50, 54-55)

Członkowie RN PGZ SW byli powoływani i odwoływani przez PGZ SA w formie pisemnego oświadczenia. W latach 2017 – 2022 w Radzie PGZ SW zasiadało ogółem 13 członków, w tym w okresie:

- I kadencji obowiązującej od 5 stycznia 2017 r. do 24 czerwca 2020 r. – pięciu;
- II kadencji obowiązującej od 25 czerwca 2020 r. – ośmiu.

Liczba członków powołanych do RN była zgodna z zapisami umowy Spółki obowiązującymi w kontrolowanym okresie. Zmiany w składzie RN spowodowane były koniecznością uzupełnienia jej składu w związku z odwołaniem członka RN w trzech przypadkach oraz rezygnacją członka w jednym przypadku.

We wszystkich wymaganych przepisami przypadkach osoby wskazywane jako kandydaci na członków RN posiadały pozytywną opinię Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych. Wszyscy członkowie RN w PGZ SW wskazani przez PGZ SA posiadali wykształcenie wyższe²³, a także spełniali przynajmniej jeden z wymogów określonych w art. 19 ust.1 pkt 1) lit. a-k ustawy o zasadach zarządzania mieniem oraz kryteria określone w art. 214 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych²⁴.

(akta kontroli str. 2002 plik 1-27, 2067-2070)

W sprawie doświadczenia w branży stoczniowej członków Rady PGZ SW, Zarząd PGZ SA wyjaśnił: *PGZ S.A. nie zbierała informacji dotyczących doświadczenia członków RN w branży stoczniowej, ponieważ z żadnych dokumentów nie wynika obowiązek wykazywania tego rodzaju doświadczenia branżowego. Podobnie, w przypadku PGZ SW nie jest konieczne, aby osoby powoływane do składu Rady Nadzorczej tej Spółki legitymowały się doświadczeniem i znajomością branży stoczniowej. Z oczywistych względów, takie doświadczenie mogłoby być zaletą, niemniej jego brak nie stanowi przeszkody w powołaniu do składu Rady. Należy przy tym zwrócić uwagę, że sama znajomość branży stoczniowej nie gwarantuje możliwości sprawowania właściwego nadzoru nad działalnością Spółki. Duże znaczenie ma znajomość zagadnień związanych z funkcjonowaniem spółek prawa handlowego, co jest weryfikowane w szczególności poprzez spełnienie wymogów wynikających z ww. ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym.*

²⁰ Dokument był dwukrotnie aktualizowany we wrześniu 2020 r. oraz we wrześniu 2021 r.

²¹ Dokument aktualizowany trzykrotnie w lutym 2019 r., w lipcu 2019 r. oraz we wrześniu 2021 r.

²² Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

²³ Z tego w sześciu przypadkach w kierunku prawniczym, pięciu ekonomicznym, po jednym politologicznym i ochrony środowiska.

²⁴ Dz.U. z 2022 r. poz. 1467, ze zm.; dalej: ksh.

Wszystkie (...) osoby posiadały odpowiednią wiedzę predestynującą je do zasiadania w organie nadzorczym.

(akta kontroli str. 1976-1977, 1982)

Zarząd PGZ SA wyjaśnił, że kandydaci do składu RN PGZ SW byli wskazywani przez Zarząd PGZ SA. Nie zostały formalnie zdefiniowane szczególne kryteria doboru kandydatów do składów rad nadzorczych spółek z Grupy PGZ, poza wymogami wynikającymi z ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym. Wyjaśnił ponadto, iż decyzje PGZ SA dotyczące określonych osób jako kandydatów do Rady Nadzorczej PGZ SW miały charakter właścicielski.

(akta kontroli str. 1976, 1981)

W okresie objętym kontrolą, do PGZ SA nie wpłynęły skargi/protesty w odniesieniu do procedury naboru i wyboru Członków Rady Nadzorczej PGZ SW.

(akta kontroli str. 1977, 1983)

Wszyscy członkowie Rady Nadzorczej Spółki, sprawujący funkcje w okresie objętym kontrolą uzyskali absolutoria.

(akta kontroli str. 2003 plik 60-62, 2067)

W latach 2019–2022 w Zarządzie PGZ SW zasiadało ogółem pięciu członków. Liczba osób równocześnie wchodzących w skład Zarządu wynosiła od jednej do trzech i była zgodna z zapisami umowy Spółki. Zmiany w składzie Zarządu w kontrolowanym okresie wynikały z zakończenia kadencji Zarządu.

(akta kontroli str. 571-613, 776-846, 1017-1052, 2071-2072)

W sprawie wypłaty odpraw Członkom Zarządu PGZ SW, Zarząd PGZ SA wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą została wypłacona jedna odprawa z tytułu sprawowania funkcji w zarządzie PGZ SW przez okres ponad trzech lat. W pozostałych przypadkach funkcje sprawowane były przez okres krótszy niż 12 miesięcy i wypłata odpraw nie przysługiwała.

(akta kontroli str. 1977, 1984)

Wszyscy członkowie Zarządu, sprawujący funkcje w okresie objętym kontrolą uzyskali absolutoria.

(akta kontroli str. 2003 plik 60-62, 2071-2072)

1.3. W okresie objętym kontrolą zasady kształtowania wynagrodzeń organu zarządzającego PGZ SW określone były uchwałami Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników²⁵. Część stała wynagrodzenia prezesa i członków Zarządu określona została na poziomie od cztero do ośmiokrotności wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego²⁶, część zmienna wynagrodzenia określona została na poziomie do 50% rocznego wynagrodzenia stałego zarządzającego. Obowiązujące w PGZ SW zasady kształtowania wynagrodzeń organu zarządzającego były zgodne z zasadami określonymi w uchwałach wydanych przez walne zgromadzenie wspólników.

(akta kontroli str. 2047 plik 122-123, 2071-2072)

Analiza dokumentacji z lat 2019-2022 nie wykazała nieprawidłowości przy ustalaniu części stałej wynagrodzeń członków Zarządu.

(akta kontroli str. 2071-2072, 1995-1998, 1993-1994)

We wszystkich latach objętych kontrolą RN PGZ SW wyznaczała zarządowi cele zarządcze z określeniem kryteriów ich realizacji, sposobu rozliczenia, a także wag.

²⁵ Dalej: NZW.

²⁶ Dalej także: podstawa wymiaru wynagrodzenia.

Wyznaczone przez RN PGZ SW cele zarządcze wpisywały się w katalog celów zarządczych przyjętych uchwałą NZW²⁸.

(akta kontroli str. 2004 plik 53, 2073-2079)

Realizacja wszystkich celów zarządczych wyznaczonych Zarządowi na lata 2019-2021 została zweryfikowana i rozliczona przez RN, która podjęła stosowne uchwały w tym zakresie. Na podstawie sprawozdań z wykonania wyznaczonych Zarządowi celów stwierdzono, że cele te nie zostały zrealizowane, a w konsekwencji nie przyznano części zmiennej wynagrodzenia.

(akta kontroli str. 1980-1981, 2010 plik 218, 2044 plik 26, 2073-2079)

W badanym okresie zasady kształtowania wynagrodzeń Członków RN PGZ SW zostały określone uchwałami NZW. Wysokość wynagrodzenia miesięcznego Członków Rady została określona kwotowo²⁹. Od 25 czerwca 2020 r. przyjęto, że wysokość wynagrodzenia miesięcznego członków RN Spółki ustalana będzie wg wzoru $W=0,8$

27

²⁸ Katalog celów zarządczych określony został uchwałą Nr 3 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki PGZ SW z dnia 5 lutego 2021 r. w sprawie: zmiany uchwały Nr 3 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki z dnia 22 grudnia 2017 roku w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu. Do ogólnych celów zarządczych zaliczono: a) zwiększenie wartości Spółki; b) poprawę wyniku finansowego netto Spółki, w tym także ewentualne zmniejszenie strat lub obniżenie kosztów danego obszaru działalności; c) zwiększenie wielkości produkcji Spółki ogółem, w szczególności w określonym asortymencie; d) zwiększenie wartości przychodów Spółki, w szczególności z określonego obszaru działalności; e) terminową realizację zawartych kontraktów, w szczególności brak kar za opóźnienia w ich realizacji; f) zabezpieczenie płynności finansowej Spółki; g) poprawę efektywności zarządzania majątkiem oraz kapitałami Spółki; h) realizację projektów inwestycyjnych, mających na celu w szczególności rozwój Spółki, wdrożenie rozwiązań innowacyjnych lub wejście na nowe rynki; i) zwiększenie kooperacji wewnętrznej w ramach Grupy PGZ; j) współpracę z PGZ SA jako podmiotem dominującym w celu realizacji zasad wynikających z Kodeksu Grupy PGZ.

²⁹ Z chwilą wejścia w życie niniejszej uchwały, utraciła moc uchwała nr 4 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie ustalenia zasad wynagradzania członków Rady Nadzorczej Spółki.

x P x MU x MF-K³⁰ i następnie od 27 października 2021 r. według wzoru: W=Podstawa x MU³¹. Ustalony zasady były zgodne z polityką wynagrodzeń dla członków rad nadzorczych w Grupie PGZ, przyjętej Uchwałą Zarządu PGZ Nr 58/II/2019 z dnia 27 lutego 2019 r., zmienionej uchwałą Zarządu PGZ Nr 240/II/2019 z dnia 2 lipca 2019 r. Zapisy ww. uchwał były zgodne z art. 10 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń.

(akta kontroli str. 150, 1200, plik 43-44,51,56, 2003, plik 57, 61, 2067-2068)

1.4 W sprawie dokonywania ocen prawidłowości funkcjonowania Rady Nadzorczej PGZ SW w latach 2019-2022, Zarząd PGZ SA wyjaśnił: *ocena funkcjonowania Rady Nadzorczej PGZ SW nie ma określonej formy. Co do zasady, zgodnie z „Polityką nadzoru właścicielskiego w Grupie PGZ” rocznej oceny pracy Rady Nadzorczej dokonuje Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki w formie udzielenia bądź nieudzielenia absolutorium poszczególnym Członkom Rady Nadzorczej. Możliwa jest także okresowa ocena pracy Rady Nadzorczej. Wybrane kryteria oceny prawidłowości funkcjonowania Rady (...) dotyczą w szczególności sposobu i terminowości wykonywania określonych zadań, także sprawozdawczych.*

(akta kontroli str. 1977, 1983)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą w PGZ SA obowiązywały wewnętrzne zasady sprawowania nadzoru właścicielskiego nad zależnymi spółkami, w tym Stocznią. Zgodnie z ich wymogami prowadzono bieżący monitoring sytuacji w Spółce. Do realizacji zadań nadzorczych wyznaczono pracowników, którzy posiadali odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Kandydaci wskazywani przez PGZ SA na członka Rady Nadzorczej PGZ SW spełniali wymogi określone w ustawie o zasadach zarządzania mieniem. Poziom wynagrodzenia członków organu nadzorczego i zarządzającego nie przekraczał limitów ustalonych w ustawie o wynagrodzeniach w spółkach. Cele zarządcze wyznaczone Zarządowi PGZ SW na lata 2019-2021 nie zostały osiągnięte, w konsekwencji czego nie przyznano części zmiennej wynagrodzenia. Ocena pracy członków Rady Nadzorczej PGZ SW dokonywana była przez Walne Zgromadzenie Wspólników na podstawie corocznie składanych sprawozdań. W PGZ SA nie opracowano odrębnych standardów dotyczących nadzoru i obsady kadrowej dla Stoczni, czynności te prowadzone były z wykorzystaniem procedur opracowanych dla wszystkich spółek z udziałem kapitałowym PGZ.

³⁰ Gdzie: W – oznacza miesięczne wynagrodzenie brutto w złotych członka Rady Nadzorczej; P - równa jest wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w IV kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego; Mu - mnożnik ustalony zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń, z zastrzeżeniem, że w przypadku gdy mnożnik ten jest wyższy niż 1 przyjmuje się wartość 1; MF - mnożnik uzależniony od funkcji pełnionej w Radzie Nadzorczej, który wynosi: - dla Przewodniczącego Rady Nadzorczej: 1,0, - dla Wiceprzewodniczącego i Sekretarza Rady Nadzorczej: 0,9, - dla pozostałych członków Rady Nadzorczej: 0,8; K - jest stałą wartością i wynosi 1 000,00 zł.

³¹ Gdzie: W – oznacza miesięczne wynagrodzenie brutto w złotych członka Rady Nadzorczej; Podstawa – podstawa wymiaru, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 11 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń, z uwzględnieniem innych aktów prawnych zmieniających lub modyfikujących podstawę wymiaru, w tym w szczególności przepisów ustaw o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na dany rok; MU – oznacza mnożnik ustalony zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń, z zastrzeżeniem, że w przypadku, gdy mnożnik ten jest wyższy niż 1 przyjmuje wartość 1.

OBSZAR

2. Wyniki ekonomiczne spółek stoczniowych i działania podejmowane w celu ich optymalizacji, realizacja strategii i planów w zakresie przemysłu stoczniowego.

Opis stanu faktycznego

2.1. Środki określone w umowie wsparcia miały być wykorzystane do [REDAKTOWANO] na następujące działania: nabycie przedsiębiorstwa SMW w upadłości likwidacyjnej (na ten cel zaplanowano [REDAKTOWANO] zł); modernizację infrastruktury nabytego przedsiębiorstwa na potrzeby budowy i modernizacji okrętów Marynarki Wojennej RP ([REDAKTOWANO] zł); utworzenie biura projektowo-konstrukcyjnego ([REDAKTOWANO] zł); modernizację Ośrodka Uzbrojenia i Elektroniki w celu dostosowania do realizacji zadań związanych z budową i integracją systemów walki na budowanych i remontowanych okrętach ([REDAKTOWANO] zł); wprowadzenie zintegrowanego systemu zarządzania ([REDAKTOWANO] zł). Załącznikiem do umowy wsparcia był „Raport z analizy zgodności z art. 346 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wsparcia udzielanego PGZ SA przez Ministra Skarbu Państwa w celu ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej”³² (datowany na [REDAKTOWANO] r.). W Raporcie zgodności wskazano, że [REDAKTOWANO].

Kontekst działania PGZ SW definiowała umowa inwestycyjna³⁴ zawarta z PGZ SA, w której określono sposób i cel wydatkowania przez Stocznnię środków wsparcia.
(akta kontroli str. 1219-1357, 1666-1784)

Zarząd PGZ SA wyjaśnił: [REDAKTOWANO]

³² Dalej: Raport zgodności.

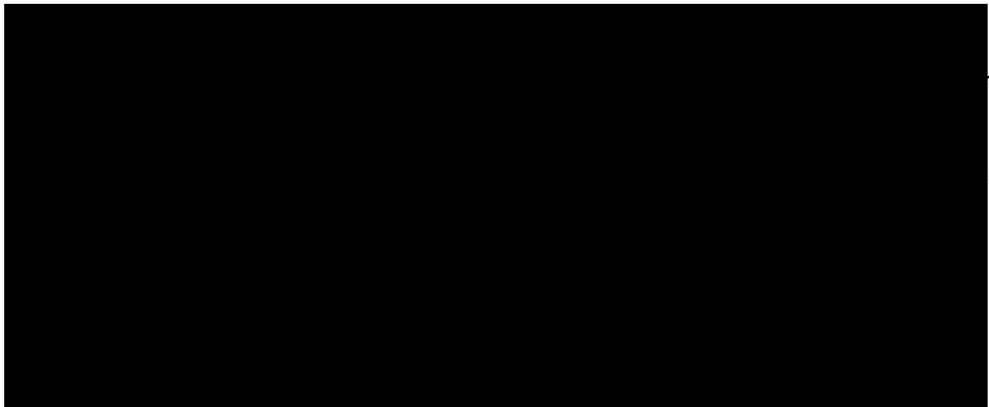
³³ [REDAKTOWANO]

³⁴ Aneks nr 1 z 12 kwietnia 2017 r., nr 2 z 9 sierpnia 2017 r., nr 3 z 9 grudnia 2021 r.

(akta kontroli str. 1885-1888)

Aneks do umowy wsparcia został zawarty 9 grudnia 2021 r.³⁵

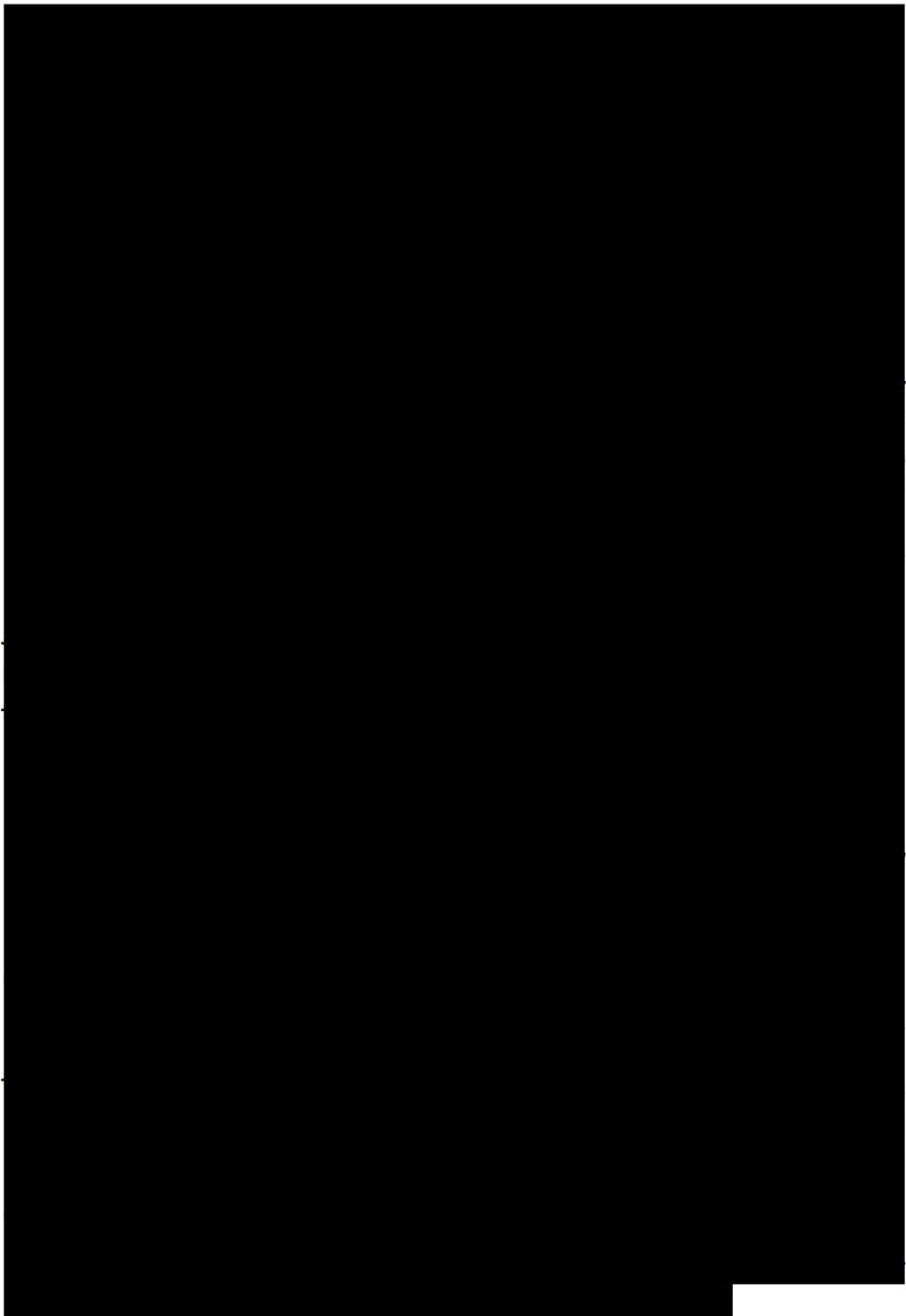

35

36

(akta kontroli str. 1358-1665)

.38

(akta kontroli str. 1907 plik 329)

2.2.

37

38

(akta kontroli str. 1274-1357, 1455-1665)

PGZ SW w całym badanym okresie odnotowywała straty już na poziomie wyniku ze sprzedaży, przy czym koszty działalności operacyjnej przewyższały przychody ze sprzedaży najbardziej w 2019 r., gdy strata z tego tytułu wyniosła (-)53 019,3 tys. zł³⁹. W kolejnym roku wynik ten zmniejszył się o 73%, tj. do kwoty (-)14 389,3 tys. zł, a w 2021 r. ponownie wzrósł (o 130,4% w porównaniu z rokiem poprzednim) do kwoty (-)33 159,8 tys. zł. Każdego roku Stocznia odnotowywała straty także na poziomie wyniku z działalności operacyjnej, tj. wyniosły one (-)26 080,8 tys. zł w 2018 r., (-)72 493,0 tys. zł w 2019 r., (-)26 363,3 tys. zł w 2020 r. oraz (-)257,3 tys. zł w 2021 r. Na poziom tej straty w 2019 r. i 2020 r. znacząco wpłynęły pozostałe koszty operacyjne, będące wynikiem aktualizacji wartości aktywów niefinansowych (należności, a w 2020 r. także zapasów)⁴⁰. Odmienna sytuacja miała miejsce w 2021 r., w którym pozostałe przychody operacyjne (w wysokości 33 721,8 tys. zł) istotnie przewyższały pozostałe koszty operacyjne (w kwocie 819,3 tys. zł). Odnotowanie tych przychodów było wynikiem transakcji zbycia majątku Stoczni (przychód z tego tytułu wyniósł 31 895,5 tys. zł). W 2019 r. przychody finansowe były wyższe od kosztów finansowych⁴¹, w wyniku czego strata Stoczni zmniejszyła się na poziomie wyniku brutto do kwoty (-)69 716,5 tys. zł. W kolejnych latach przychody finansowe były niższe od kosztów finansowych⁴², a wynik brutto PGZ SW wyniósł (-)28 207,9 tys. zł w 2020 r. oraz (-)1 298,8 tys. zł w 2021 r. PGZ SW w całym badanym okresie odnotowywała wyniki netto odbiegające od wyników prognozowanych [redacted], tj.:

- w 2019 r. planowała stratę netto w kwocie (-)1 762 tys. zł, a osiągnęła stratę netto w wysokości (-)64 597,5 tys. zł⁴³ - [redacted]

³⁹ Relacja ta wyniosła (-)30 585,5 tys. zł w 2018 r.

⁴⁰ W 2019 r. pozostałe koszty operacyjne wyniosły 20 480,51 tys. zł, przy pozostałych przychodach operacyjnych wynoszących 1 006,82 tys. zł. W 2020 r. pozostałe koszty operacyjne wyniosły 14 482,86 tys. zł, przy pozostałych przychodach operacyjnych wynoszących 2 508,91 tys. zł.

⁴¹ O kwotę 1 336,4 tys. zł.

⁴² W 2020 r. o kwotę 1 844,6 tys. zł, a w 2021 r. o kwotę 1 041,5 tys. zł. Dla porównania w 2018 r. koszty finansowe były wyższe od przychodów finansowych o 422,7 tys. zł.

⁴³ W 2018 r. zrealizowano stratę netto w wysokości (-)26 558,88 tys. zł.

Zarząd

Stoczni w sprawozdaniu z działalności PGZ SW za 2019 r. wskazał m.in., że: *Na rzeczywisty poziom wyniku finansowego netto w 2019 r. wpływ miały głównie: wyniki finansowe, jakie zostały odnotowane na nw. projektach (...), w tym: kluczowe projekty z odnotowanymi stratami na poziomie TKW⁴⁴: ORP Ratownik (wynik w kwocie ok. -17,2 mln zł), ORP Piast (wynik w kwocie ok. -15,8 mln zł), K-8 (wynik w kwocie ok. -5,1 mln zł), ORP Ślązak (wynik w kwocie ok. -3,3 mln zł), ORP Śniardwy (wynik w kwocie ok. -0,4 mln zł). (...) w planie zakładano osiągnięcie sprzedaży ogółem na poziomie 180,9 mln zł, podczas gdy wykonanie wyniosło 113,3 mln zł (...). (...) zakładano, że sprzedaż z produkcji specjalnej wyniesie 144,6 mln zł, podczas gdy finalnie wyniosła ona 94,1 mln zł (...); w sprawozdaniu finansowym Stoczni za 2019 r. wskazano także: Zdaniem Zarządu Spółki nie ma istotnego ryzyka braku możliwości kontynuowania działalności w horyzoncie najbliższych 2-3 lat. (...) Przemawiają za tym: A. Posiadanie 85% podpisanych zamówień zaplanowanych do realizacji w 2020 r.; B. Funkcjonowanie w formule spółki powołanej w celu utrzymania potencjału krajowego przemysłu obronnego w zakresie realizacji zadań Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych RP, (...). C. Możliwości finansowe PGZ S.A. - strategicznej spółki Skarbu Państwa oraz możliwość otrzymania dalszego wsparcia od udziałowca m.in. w formie poręczeń. D. Względnie wysoki poziom kapitałów własnych w relacji do strat, jakie poniosła Spółka i jakie może ponieść w ciągu najbliższych 2-3 lat w wariantcie pesymistycznym. E. Możliwości pozyskiwania kontraktów cywilnych oraz sprzedaży/dzierżawy zbędnej infrastruktury. Zarząd Spółki, w oparciu o najnowszą wycenę terenów przeznaczonych do sprzedaży oraz duże możliwości adaptacji przez spółkę terenów do działalności przemysłowej (...), wyraża przekonanie, że posiadana infrastruktura gwarantuje spółce stabilne źródło przychodów, nawet w przypadku redukcji zamówień wojskowych (...). Najnowsza wycena terenów przeznaczonych do sprzedaży (6,9 ha) opiewa na kwotę 84 mln PLN. F. (...) zainteresowanie zakupem gruntów PGZ SW ze strony wiarygodnych podmiotów państwowych (...);*

- w 2020 r. planowała zysk netto w wysokości 32 888 tys. zł, a osiągnęła stratę netto w kwocie (-)13 562,9 tys. zł; Zarząd Stoczni w sprawozdaniu z działalności PGZ SW za 2020 r. wskazał m.in., że: *Na odnotowaną stratę netto w wysokości 18,7 mln zł*

⁴⁴ TKW – techniczny koszt wytworzenia.

wpływ miała: strata na sprzedaży (...). Odnotowana strata na sprzedaży w kwocie 14,4 mln zł wynikała między innymi ze zbyt małej liczby projektów uzyskanych z Marynarki Wojennej RP co w konsekwencji oznaczało zbyt małą wartość przychodów ze sprzedaży, w stosunku do wartości, która umożliwiłaby pokrycie poniesionych kosztów. Kolejnym czynnikiem powodującym stratę była obniżająca się rentowność na niektórych projektach (ORP Kościuszko, ORP Czernicki, ORP Arctowski) w związku z przewidywanymi wyższymi kosztami w stosunku do wartości zakładanych początkowo (wynik [...] niedoszacowania niektórych pozycji kosztowych; dostosowanie kalkulacji handlowych do posiadanych środków finansowych przez Zamawiającego poprzez obniżenie pierwotnie składanych ofert handlowych na prace zasadnicze) oraz powstałymi bądź przewidywanymi karami na ORP Czernicki i ORP Kościuszko. Na realizowanej produkcji specjalnej jak i cywilnej na poziomie TKW odnotowano dodatni wynik finansowy w kwocie ok. +18,9 mln zł (...). Osiągnięty wynik finansowy na poziomie TKW okazał się niewystarczający, aby uzyskać pełne pokrycie kosztów ogólnych (...) i niepodzielonych kosztów okresu (niewykorzystany majątek, przestoje, itp.), które wyniosły łącznie 33,3 mln zł.; (...) Zagrożenia przyjętego kierunku rozwoju wiążą się głównie z kontynuacją Programu Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych RP. Realizacja prac modernizacyjno-remontowych czy też budowa nowych okrętów, pozwolą na utrzymanie i rozwój Spółki, jak i podniesienie kompetencji umożliwiających oferowanie usług na rynkach zewnętrznych. Dodatkowym zagrożeniem jest brak możliwości uzyskania finansowania zewnętrznego od instytucji finansowych, jak i możliwości pozyskania gwarancji (o ile wcześniej było to istotnie utrudnione z uwagi na brak wymaganej historii kredytowej (w zakresie gwarancji czy wymóg przedstawienia poręczenia właściciela), to aktualnie sytuację tę komplikują złe wyniki finansowe Spółki. Przedstawione problemy mogą uniemożliwić kontraktację na rynkach zagranicznych. (...) Ze względu na trudną sytuację finansową Spółki program naprawczy jest w trakcie opracowania i zostanie wdrożony w 2021 r.; w sprawozdaniu finansowym Stoczni za 2020 r. wskazano także: Zarząd jednostki prognozuje utratę płynności Spółki w roku 2021, co powoduje, że zachodzi znacząca niepewność, która może budzić poważne wątpliwości co do zdolności jednostki do kontynuacji działalności. (...). Mając na uwadze stratę osiągniętą w 2020 r. oraz prognozowaną utratę płynności Spółki w roku 2021, Zarząd podjął działania zmierzające do odwrócenia trendu i przywrócenia prognozy płynnościowej do czasu, kiedy Stocznia rozpocznie realizację kolejnych kontraktów i odbuduje rentowność na poziomie operacyjnym, co pozwoli na kontynuację działalności w roku obrotowym 2021 r. W tym celu prowadzimy następujące zadania: 1. Poprawa rentowności realizowanych projektów (...). Redukcja kosztów, skrócenie terminów, wprowadzenie płacowego systemu zadaniowego opartego na nagrodach za poprawną realizację poszczególnych zadań w krótszym, od zakładanego w harmonogramie terminie. (...). 2. Redukcja zatrudnienia bez konieczności wprowadzania kosztownych programów dobrowolnych odejść. 3. Wnioskowanie o umorzenie kar na projektach ORP K-8 (3,2 mln zł) i ORP Piast (9,1 mln zł) na podstawie zapisów ustawy o finansach publicznych. 4. Sprzedaż „terenów wschodnich” (...). 4. PGZ SW za pośrednictwem PGZ S.A. pozyska kredyt obrotowy w wysokości 14 mln zł. Środki z kredytu pozwolą na pokrycie bieżących zobowiązań i wydłuży płynność o kolejne trzy miesiące. 5. Wystąpimy do PGZ S.A. o odroczenie naszych zobowiązań wobec Spółki Matki w tym opłat prowizyjnych oraz pożyczki w wysokości 18,5 mln zł, której wymagalność zapada 20 grudnia 2021 r. 6. Zwiększenie przychodów. Zarząd prowadzi negocjacje (...) dot. pozyskania kontraktu Ratownik oraz (...) dot. programów Remontowych Orkan (507) i Trałowiec (204). (...);

- w 2021 r. planowała stratę netto w wysokości (-)40 689 tys. zł, a osiągnęła stratę netto w kwocie (-)20 396,6 tys. zł; Zarząd Stoczni w sprawozdaniu z działalności PGZ SW za 2021 wskazał m.in., że: Wynik lepszy od zakładanego osiągnięty został

głównie wskutek sprzedaży (...) tzw. „terenów wschodnich” i likwidacji środków trwałych, dzięki czemu osiągnięto zysk ze sprzedaży o wartości 31.895 tys. zł (przychody ze sprzedaży nieruchomości wyniosły 80.000 tys. zł; przychody z tyt. likwidacji środków trwałych 384 tys. zł, zaś łączna wartość kosztów nieumorzonoego a sprzedanego majątku/likwidowanych środków trwałych wyniosła ok. 48.489 tys. zł). (...) osiągnięte wyniki na projektach (mierzone na poziomie TKW) były zbyt niskie aby umożliwić uzyskanie pokrycia kosztów zarządu, administracji, sprzedaży i niewykorzystanego potencjału wytwórczego, kosztów usuwania usterek w ramach zleceń gwarancyjnych. (...) W segmencie Produkcja Specjalna osiągnięto sprzedaż o 5,2 mln zł niższą od zakładanej przy kosztach własnych (...) przekraczających plan o 6 mln zł. (...) Przyczyną strat były m.in. przedłużające się terminy realizacji projektów (Piaś, Arctowski, dla którego obniżono sprzedaż o wartość kar ok. 461 tys. zł) oraz nieplanowany wzrost kosztów. (...) w segmencie Produkcja Specjalna, PGZ SW realizowała też rentowne projekty. (...) ORP Kormoran +3,8 mln zł; ORP Kościuszko +1 mln zł; przygotowanie dokumentacji do Programu „Miecznik” +4,5 mln zł i mniejsze remonty +0,84 mln zł. Wyższą rentownością odznaczył się segment Produkcji Cywilnej, (...) (ok. +5,2 mln zł) mierzonego na poziomie TKW w ramach omawianego segmentu produkcji (...). Przewidywane zagrożenia jakie mogą wystąpić: uniemożliwienie budowy potencjału Stoczni z uwagi na brak nowych projektów pochodzących od Marynarki Wojennej RP; (...) zmniejszenie prognozowanej rentowności zleceń wojskowych (...). Planowana mitygacja ww. zagrożeń: przygotowywanie atrakcyjnych dla MON ofert modernizacyjnych w zakresie sprzętu używanego przez Marynarkę Wojenną, opracowanie nowatorskich produktów i usług wychodzących naprzeciw potrzebom klienta; (...).

W sprawozdaniach z badania rocznego sprawozdania finansowego PGZ SW za rok 2020 i 2021 biegli rewidenci zwracali uwagę na znaczącą niepewność co do zdolności jednostki do kontynuacji działalności. Wskazali na prognozowaną utratę płynności Spółki w roku 2021 i 2022, w wyniku czego Stocznia mogła nie uzyskać zakładanych korzyści ekonomicznych z aktywów i nie uregulować zobowiązań wynikających z toku zwykłej działalności.

Stocznia miała problemy z płynnością finansową. Wskaźnik płynności II stopnia⁴⁵ przyjmował wartości niższe od pożądaných w latach 2019-2020 (wyniósł odpowiednio 0,42 oraz 0,59), a poziom optymalny osiągnął w 2021 r. (wyniósł 1,1). Wskaźnik płynności III stopnia⁴⁶ w każdym badanym roku był niższy od wartości referencyjnych, tj. wyniósł 0,61 w 2019 r., 0,65 w 2020 r. oraz 0,99 w 2021 r. Działalność PGZ SW w całym badanym okresie była nierentowna, bowiem Spółka osiągała straty netto. Wskaźnik ogólnego zadłużenia⁴⁷ wzrósł z poziomu 0,44 w 2019 r. do 0,49 w 2021 r., co świadczyło o pogorszeniu wiarygodności finansowej Stoczni. PGZ SW posiadała niewielkie zobowiązania długoterminowe w latach 2019-2020⁴⁸, ich udział w kapitale własnym Spółki był marginalny⁴⁹.

(akta kontroli, str. 402-1053, 1199 pliki 6-21)

⁴⁵ Wskaźnik quick ratio mierzony jako relacja aktywów obrotowych pomniejszonych o zapasy oraz rozliczenia międzyokresowe czynne do zobowiązań krótkoterminowych (wskaźnik powinien przyjmować wartości od 0,7 do 1,2).

⁴⁶ Wskaźnik current ratio mierzony jako relacja aktywów obrotowych pomniejszonych o należności z tytułu dostaw i usług powyżej 12 miesięcy do zobowiązań krótkoterminowych pomniejszonych o zobowiązania z tytułu dostaw i usług powyżej 12 miesięcy oraz powiększonych o rezerwy krótkoterminowe i rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe (wskaźnik powinien przyjmować wartości od 1,2 do 2,0).

⁴⁷ Wskaźnik debit ratio mierzony jako relacja zobowiązań ogółem i rezerw na zobowiązania do aktywów ogółem (wskaźnik powinien przyjmować wartości od 0,5 do 0,67).

⁴⁸ PGZ SW nie posiadała zobowiązań długoterminowych w 2021 r.

⁴⁹ Wyniósł 0,01 w 2019 r. oraz 0,004 w 2020 r.

Straty generowane przez PGZ SW miały wpływ na wyniki finansowe osiągane przez Grupę Kapitałową PGZ. W każdym z badanych lat Grupa realizowała zyski ze sprzedaży. Wzrosły one z kwoty 316 727,6 tys. zł w 2018 r. do kwoty⁵⁰ 548 639,7 tys. zł w 2021 r. Pozostałe koszty operacyjne przewyższały pozostałe przychody operacyjne w latach 2018-2020⁵¹, powodując zmniejszenie wyniku na poziomie działalności operacyjnej (zysk ten wyniósł 152 924,3 tys. zł w 2018 r., 297 997,0 tys. zł w 2019 r., 279 234,3 tys. zł w 2020 r.). Relacja ta była odmienna w 2021 r., kiedy ww. przychody przewyższały koszty o kwotę 2 258,6 tys. zł, wskutek czego zysk z działalności operacyjnej wyniósł 550 898 tys. zł. W 2018 r. oraz 2020 r. koszty finansowe kształtowały się na nieznacznie wyższym poziomie niż przychody finansowe. GK PGZ odnotowała w tych latach zysk brutto w wysokości odpowiednio 109 794,9 tys. zł oraz 268 749,0 tys. zł. Istotny wzrost tej pozycji kosztów Grupa odnotowała w 2019 r. (wyniosły one 805 346,9 tys. zł i były wyższe od przychodów finansowych o kwotę 763 902,5 tys. zł), co było głównie wynikiem wysokich odpisów aktualizujących wartość inwestycji⁵². Powyższe spowodowało odnotowanie w 2019 r. przez GK PGZ straty brutto w kwocie (-)477 508,5 tys. zł oraz straty netto w kwocie (-)614 173 tys. zł. W pozostałych latach badanego okresu Grupa osiągała zyski brutto/ netto w wysokości odpowiednio 109 794,9 tys. zł/ 27 624,2 tys. zł w 2018 r., 268 749,0 tys. zł/ 158 404,2 tys. zł w 2020 r. oraz 628 331,9 tys. zł/ 436 782,4 tys. zł w 2021 r.

W sprawozdaniu finansowym GK PGZ za 2019 r. odnotowano trwałą utratę wartości udziałów w PGZ SW w wysokości (-)56 897,8 tys. zł (wartość nominalna udziałów wynosiła 277 514,1 tys. zł, a wartość bilansowa 220 616,3 tys. zł). W sprawozdaniach finansowych za 2020 i 2021 rok trwała utrata wartości udziałów w Stoczni została ustalona na kwotę (-)118 700,8 tys. zł (wartość nominalna udziałów wynosiła 305 541,5 tys. zł, a wartość bilansowa 184 840,8 tys. zł).

(akta kontroli str. 2080-2506)

W sprawie działań podejmowanych przez PGZ SA na rzecz wzrostu wartości PGZ SW, Zarząd PGZ SA wyjaśnił: *Jednym ze sposobów motywowania działań Zarządu ukierunkowanych na zwiększenie wartości Spółki jest zarządzanie przez cele. „Zwiększenie wartości Spółki” stanowi jeden z celów ogólnych, wskazanych w uchwałach walnych zgromadzeń i zgromadzeń wspólników spółek z Grupy PGZ. (...) Należy zwrócić uwagę, że na wzrost wartości Spółki wpływają także inne działania i parametry ekonomiczne, w tym np. działania restrukturyzacyjne. (...) PGZ SA (...) wspiera Spółkę w procesach przygotowania i realizacji istotnych kontraktów i w ten sposób także działa w kierunku poprawy jej sytuacji i wartości.*

(akta kontroli str. 1977, 1988-1989)

W 2021 r. PGZ SW przyjęła do realizacji „Plan naprawczy”.

⁵⁰ Zysk ze sprzedaży wyniósł 438 892,7 tys. zł w 2019 r. oraz 412 038,0 tys. zł w 2020 r.

⁵¹ Pozostałe koszty operacyjne były wyższe od pozostałych przychodów operacyjnych o kwotę: 163 803,3 tys. zł w 2018 r., 140 895,7 tys. zł w 2019 r. oraz 132 803,7 tys. zł w 2020 r.

⁵² W kwocie 559 684,4 tys. zł.

⁵³

(akta kontroli str. 1054-1068, 1199 plik 1)

[REDACTED]

[REDACTED]

(akta kontroli str. 1069-1142, 1977, 1989-1990, 2044 plik 11, 16)

W kontrolowanym okresie RN na bieżąco monitorowała sytuację ekonomiczną Stoczni, wynikiem czego były kwartalnie wydawane opinie ze wskazaniem ewentualnych zagrożeń dotyczących kontynuowania działalności Spółki. [REDACTED]

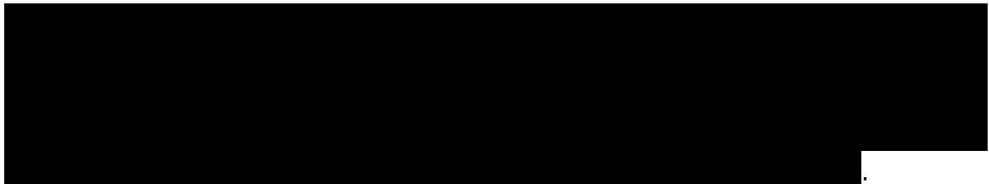
[REDACTED]

⁵⁴ Dalej: PRF 2022.

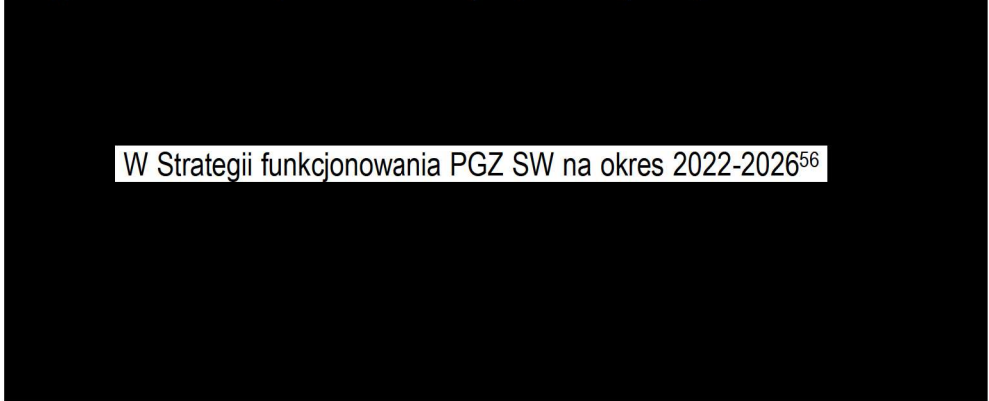
(akta kontroli str. 1199 plik 25, 29, 33, 2044 plik 11)

W okresie objętym kontrolą, ██████████, NZW w dniu 10 stycznia 2020 r. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego PGZ SW o kwotę 26 027,4 tys. zł. Nowe udziały zostały objęte przez PGZ SA.

(akta kontroli str. 1211, 1215-1216, 2045-2047 pliki 39, 70, 94)

W Strategii Grupy Kapitałowej PGZ SA na lata 2019-2023 (ze zm.) zdefiniowano osiem celów strategicznych, w tym cel „Maksymalizacja udziału produktów z oferty Grupy PGZ SA w zakupach realizowanych przez Siły Zbrojne RP”. ██████████

W Strategii funkcjonowania PGZ SW na okres 2022-2026⁵⁶

55
56

[REDAKCYJNA KREWEL]

(akta kontroli str. 1880 plik 2, 1892-1893, 1895 plik 2-5)

Jak wyjaśnił Zarząd PGZ SA, Stocznia pełni istotną rolę w utrzymaniu infrastruktury służącej zapewnieniu bezpieczeństwa kraju w obszarze Marynarki Wojennej, poprzez udział w realizacji:

[REDAKCYJNA KREWEL]

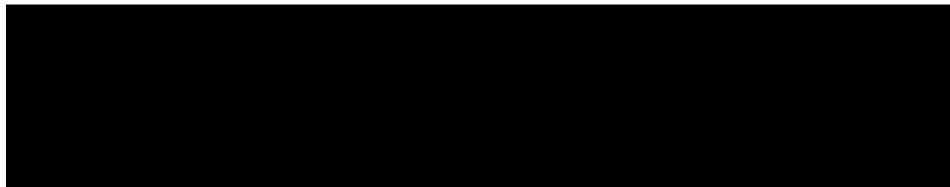
(akta kontroli str. 1977, 1985-1990)

⁵⁷ Dz. U. poz. 2305.

[REDACTED]

58

[REDACTED]

(akta kontroli str. 1977, 1985, 2044 plik 17-19)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W obszarze przemysłu stoczniowego PGZ SA realizuje projekt dotyczący zwiększenia jej zdolności produkcyjnych i remontowych oraz spółek zależnych celem utrzymania potencjału krajowego przemysłu obronnego w zakresie realizacji zadań Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Na jego rzecz PGZ SA utworzyła spółkę celową - PGZ Stocznia Wojenna Sp. z o. o., a Skarb Państwa udzielił wsparcia w wysokości [redacted] zł. Zostało ono w większości przeznaczone na zakup przedsiębiorstwa Stoczni Marynarki Wojennej S.A. w upadłości likwidacyjnej, celem kontynuowania po nim działalności stoczniowej.

[redacted] Wyniki finansowe PGZ SW odbiegały jednak od przyjętych założeń. Stocznia ponosiła straty netto wynoszące od (-)26 558,88 tys. zł w 2018 r. do (-)13 562,9 tys. zł w 2020 r.

[redacted] Spółka nie zrealizowała także wyniku zakładanego na rok 2021 r. Odnotowała bowiem stratę netto w kwocie (-)20 396,6 tys. zł [redacted]

[redacted]. Co warte podkreślenia wynik 2021 r. byłby gorszy, gdyby nie przychody uzyskane ze sprzedaży majątku Stoczni (tzw. terenów wschodnich).

W badanym okresie o pogarszającej się sytuacji ekonomicznej nadzorowanego podmiotu PGZ SA była na bieżąco informowana przez Radę Nadzorczą Stoczni.

[redacted] Także biegły rewident wskazywał na znaczącą niepewność co do zdolności PGZ SW do kontynuacji działalności oraz prognozowaną utratę płynności Spółki w roku 2021 i 2022.

Remedium na problemy finansowe Stoczni ma być plan naprawczy przyjęty w 2021 r. Biorąc pod uwagę dotychczasowe trudności odnotowywane przez Spółkę, licznosc i istotność kontraktów, jakie realizuje oraz planuje wykonywać na rzecz głównego klienta, czyli Marynarki Wojennej RP, niezbędne jest wzmocnienie nadzoru PGZ SA nad Stocznia [redacted]

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, nie przedstawia uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Szczecin, [data]

Kontrolerzy
Anna Dejk-Chojnacka
Główny specjalista kontroli
państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
podpis

.....
podpis

Bogusław Wójcik
Główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

*) W treści wystąpienia pokontrolnego NIK wyłączyła jawność informacji ustawowo chronionych, w tym stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1233) w interesie spółki PGZ SA lub innych przedsiębiorców, bądź osób fizycznych, których dotyczą zawarte w wystąpieniu pokontrolnym informacje, przez ich wykreślenie i zastąpienie oznaczeniem [REDACTED]

Na podstawie art. 35c ust. 1 ustawy o NIK w tekście wystąpienia pokontrolnego nr LSZ.410.023.02.2022 z 29 grudnia 2022 r., sporządzonego w związku z kontrolą nr P/22/081 „Nadzór właścicielski państwa nad spółkami stocznioowymi”, dokonano 9 stycznia 2023 r. sprostowania oczywistych omyłek pisarskich, poprzez zastąpienie:

- użytego na str. 3 w piętnastym wierszu od góry sformułowania: „Walne Zgromadzenie Wspólników”, sformułowaniem: „Zgromadzenie Wspólników”;
- użytego na str. 8 w dwudziestym wierszu od góry sformułowania: „okresie wynikały z zakończenia kadencji Zarządu”, sformułowaniem: „okresie wynikały głównie z zakończenia kadencji Zarządu”;
- użytego na str. 10 w czwartym wierszu od dołu sformułowania: „Walne Zgromadzenie Wspólników”, sformułowaniem: „Zgromadzenie Wspólników”;

-
- użytego na str. 14 w czternastym wierszu od dołu sformułowania: „przychód z tego tytułu”, sformulowaniem: „zysk z tego tytułu”.